

17

Inriktning för fortsatt
vaccination mot covid-19

VKN 2021-0170

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Kunskapsutveckling.
Magnus Thyberg

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2021-08-19

VKN 2021-0170

Vårdens
kunskapsstyrningsnämnd

Inriktning för fortsatt vaccination mot covid-19

Ärendebeskrivning

Beslut om fortsatt vaccinationsstrategi mot covid-19 i Region Stockholm.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande

Förslag till beslut

Vårdens kunskapsstyrningsnämnd beslutar följande:

1. Vårdens kunskapsstyrningsnämnd antar förslaget om fortsatt inriktning för vaccination mot covid-19.
2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att genomföra vaccination mot covid-19 i enlighet med inriktningen.
3. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att förbereda för vaccination med påfyllnadsdoser i enlighet med inriktning och Folkhälsomyndighetens rekommendationer.

Förvaltningens motivering till förslaget

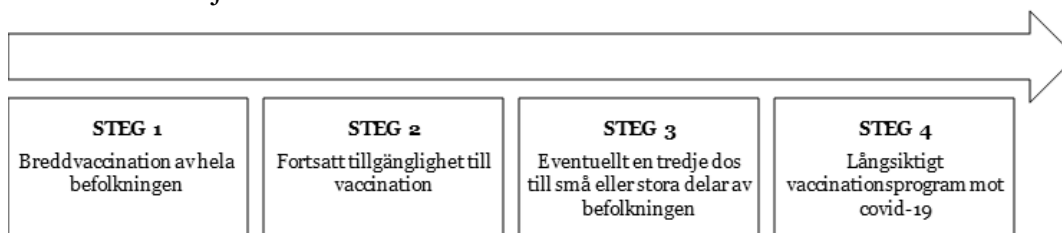
Region Stockholm har genomfört en breddvaccinering mot covid-19 som varit historiskt omfattande och komplex. Vaccinationerna påbörjades 27 december 2020 och sedan dess har mer än 2,5 miljoner doser covid-19 vaccin givits. I nuläget är över hälften av de vuxna invånarna i Stockholms län fullvaccinerade och nära 75 procent av befolkningen har fått minst en dos vaccin. Sedan den 9 augusti har Region Stockholm erbjudit vaccination även till invånare som är födda år 2005 eller tidigare.

Under hösten går vaccinationsprogrammet in i en ny och svårare fas. Arbetet med att få så många som möjligt av invånarna att vaccinera sig med två doser

fortsätter. Den mer smittsamma deltavarianten har visat att skyddet med två doser är viktigt för att undvika svår sjukdom och död.

Under våren och sommaren har många av de som regionen nått fram till valt att tacka ja till vaccinationen. Nu återstår det svåra - utmaningen att få de som påbörjat sin vaccination att också fullfölja den med båda doserna samt att få de som hittills har varit tveksamma att känna att det nu är viktigt att de påbörjar sin vaccination för att ha gott skydd under hösten. Det måste göras med stor respekt för att vaccination är en vårdinsats som individer har rätt att tacka nej till.

Vi kommer att se att intensiteten i vaccinationsarbetet kommer att avta över tid och färre vaccinationer behöver genomföras i ett läge där allt fler invånare redan vaccinerats. Därför planerar regionen att under hösten stegvis anpassa antalet vaccinationsmottagningar utifrån behov och istället arbeta mer intensivt med riktade insatser i geografiska områden och för grupper med lägre vaccinationstäckning. Vaccinationsplatserna ska fortsatt ha en väl fördelad geografisk spridning för att invånarna ska ha jämlik tillgång till vaccinationserbjudandet.

Figur 1: Fyra steg för vaccinationerna mot covid-19

Vaccinationerna mot covid-19 beskrivs av Folkhälsomyndigheten utifrån fyra steg, illustrerade i figur 1.

I nuläget befinner sig vaccinationsinsatsen i Region Stockholm på steg 1 med en omfattande vaccination av befolkningen. Nästa steg innebär att vaccinera de som inte vaccinerats i steg 1. Steg 3 medför en möjlig påfyllnadsdos av delar eller hela befolkningen. Slutligen i steg 4 byggs ett långsiktigt vaccinationsprogram upp.

Initialt planerade Region Stockholm att genomföra vaccinationsinsatser mot covid-19 med hjälp av befintliga strukturer som används vid säsongsinfluensan. Leveransprognoserna visade vid årsskiftet 2020/2021 på god vaccintillgång under våren 2021 och kapaciteten inom Vårdval vaccination bedömdes tillfyllest. Vaccinationerna av de allra äldsta och sköraste har skett genom läkarinsatser på särskilda boende och samtliga husläkarmottagningar i regionen. Efter de initiala planerna och insatserna har arbetet med vaccinationerna präglats av stora förändringar gällande vaccinprognoser, vaccintillgång och direktiv från Folkhälsomyndigheten

avseende både målgrupper och vaccinkriterier. Det har medfört att planering, logistik och organisering krävt stor förmåga till anpassning.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutade den 24 mars 2021 att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att teckna avtal med ett begränsat antal leverantörer som kan breddvaccinera mot covid-19 under en avgränsad period under pågående pandemi. Vaccinationsmottagningar har från april successivt tillkommit för att matcha behovet att säkerställa god geografisk spridning samt en flexibel, stabil och smittsäker vaccinationsverksamhet.

Fortsatt vaccination under hösten

För närvarande har Region Stockholm 37 verksamma vaccinationsmottagningar som tillsammans med fyra mobila enheter vaccinerar 110 000–120 000 doser varje vecka i regionen. Viljan till att vaccinera sig under sommaren har varit stor och bokningstrycket har varit högt. Samtliga kommuner och stadsdelar i Region Stockholm har nått det nationella målet att 80 procent av de som är 65 år eller äldre har vaccinerats.

Regionen kommer även att uppnå det nationella målet om att erbjuda alla över 18 år samt 16–17 åringar i riskgruppen en första dos senast vecka 37. Därutöver erbjuder Region Stockholm vaccination av riskgrupper från 12 år och från och med den 9 augusti även vaccination av samtliga 16–17 åringar.

Inför start av höstterminen förväntas vaccinationstakten vara fortsatt hög, för att därefter avta i takt med att allt fler av Region Stockholms invånare är vaccinerade. Totalt återstår 250 000 personer, motsvarande 500 000 vaccinationer, för att uppnå att 85 procent av befolkningen över 16 år i regionen har fått två doser. Dessa individer väntas boka sin första dos under de närmaste månaderna. Ytterligare 350 000 personer inväntar sin andra dos. För närvarande finns inga rekommendationer om allmän vaccination av barn 0–15 år. De invånare som önskar att vaccinera sig mot covid-19 kan fortsatt göra det under hösten. Invånarna kan precis som tidigare boka både dos 1 och dos 2 i applikationen Alltid öppet eller genom att ringa telefonbokningen. Vilka vaccinationsmottagningar som är aktuella framgår vid bokningen i Alltid öppet eller via telefonbokningen. Därutöver kommer de mobila enheterna att anpassas efter identifierade behov, exempelvis kan placeringen komma att justeras baserat på vaccinationstäckning.

Under hösten uppstår ett behov av att successivt minska på vaccinationskapaciteten. Det planeras att ske genom att vissa mottagningar gradvis under september och oktober trappar ned sin verksamhet och några mottagningar avslutar sitt uppdrag inom vaccinationsprogrammet. Samtidigt som behovet av kapacitet minskar regionalt finns det fortfarande områden och grupper där det fortsatt finns potential att öka täckningsgraden. Därför planeras vissa mottagningar att fortsätta sin verksamhet utan kapacitetsförändringar och att verksamheterna anpassa utifrån lokala förutsättningar.

Områden med lägre vaccinationstäckning

Inom Region Stockholm finns kommuner och stadsdelar med lägre vaccinationsgrad. Dessa områden motsvarar de geografiska områden som redan i ett tidigt skede av vaccinationsarbetet identifierats behöva förstärkta och riktade insatser. Insatserna för att öka vaccinationstäckningen har genomförts i nära samverkan med både Länsstyrelsen och regionens kommuner och stadsdelar samt olika aktörer inom lokal- och civilsamhället, exempelvis trossamfund. Utöver samverkan mellan olika aktörer har arbetet haft ett stort fokus på kommunikationsinsatser och anpassade vaccinationserbjudanden för att underlätta för invånare att vaccinera sig. Information om vaccinationsprocessen och bokningsförfarande har spridits med hjälp av invånare på plats i dessa områden. Därtill har anpassade vaccinationsenheter erbjudits befolkningen genom mobila enheter vars geografiska placering anpassats och kommer att anpassas utifrån behov.

Fokus för vaccinationsarbetet framöver kommer att ligga på att se över vilka ytterligare insatser som behövs i dessa geografiska områden och för specifika målgrupper för att överkomma eventuella barriärer till vaccination. Vaccinationsmottagningar i områden där vaccinationstäckningen är lägre behöver även i höst fortsätta med full kapacitet. Dessa kan komma att behöva vidareanpassa sin verksamhet för att fler invånare ska vaccineras. Vaccinationserbjudandet i dessa områden kan även behöva kompletteras med ytterligare erbjudanden, exempelvis mobil verksamhet.

Arbetet kring långsiktiga vaccinationer mot covid-19

Utgångspunkten för vaccinationerna under hösten är att säkerställa fortsatt tillgänglighet till vaccinationer för att nå de i befolkningen som av olika skäl inte vaccinerats. Regionen har förberett sig för att det även efter oktober kommer att finnas en liten men stadig ström av personer som önskar vaccinera sig. Programmet förbereder och planerar därför för att erbjuda vaccination mot covid-19, både dos 1 och dos 2, även i november och senare under året. Denna vaccination är tänkt att ombesörjas dels av befintliga vaccinatörer, dels av de vårdgivare som omfattas av de avtal där vaccination ingår, utöver Vårdval vaccination. Det kommer dock kräva ytterligare beslut utöver detta.

Syftet med den fortsatta vaccinationsstrategin i regionen är att skapa flexibilitet för att agera på information från Folkhälsomyndigheten och snabbt kunna möta efterfrågan om exempelvis en tredje dos blir aktuell för vissa grupper eller för en större del av befolkningen. Med anledning av detta behöver regionen förbereda sig för olika möjliga scenarier. Vilka aktörer som blir aktuella för vaccination påverkas av olika faktorer. Kravspecifikation för aktörerna beror bland annat på Folkhälsomyndighetens rekommendationer avseende inkluderade åldersgrupper, smittskyddsaspekter och distributionsmöjligheter i regionen.

Förberedelser för vaccination med påfyllnadsdos för en mindre andel individer: immunsupprimerade personer och äldre över 80 år samt personer på särskilt boende, planeras framförallt ske inom regionens befintliga vaccinationssystem med specialistmottagningar, husläkarmottagningar och läkarinsatser. Om det blir aktuellt att vaccinera en större andel av befolkningen med en tredje dos planeras ordinarie vårdssystem nyttjas tillsammans med Vårdval vaccination och regionägda aktörer. Regionen planerar för en organisation där covid-19 vaccination bland annat adderas som ett tilläggsuppdrag till Vårdval vaccination. För att säkerställa geografisk täckning förbereds för möjligheten att kunna involvera även husläkarmottagningar och aktörer som SLSO och Karolinska Universitetssjukhuset vilka kan bidra med flexibilitet i vaccinationsinsatsen. Oavsett aktör blir det ur distributionsperspektiv nödvändigt att vaccinatörerna kan leverera en specifik volym vaccinationer per mottagning och tidsenhet.

Erfarenheten från vaccinationerna mot covid-19 har hittills visat stora fördelar av SLSO och Karolinska Universitetssjukhusets vaccinationsarbete. Dessa har bidragit med riktade vaccinationsinsatser med specifika uppdrag för att täcka geografiska och/eller medicinska utmaningar som inte tillgodosetts av upphandlade leverantörer. Under våren har både Stockholms Läns Sjukvårdsområde (SLSO) och Karolinska universitetssjukhuset haft ett samordningsansvar för att vaccinera specifika grupper. SLSO har ansvarat för att samordna en stor del av vaccinationerna för vårdpersonal i fas 1 och fas 2. Karolinska universitetssjukhuset har haft i uppdrag att samordna och utföra vaccinationer av barn som ingår i fas 3. Därtill har SLSO och Karolinska universitetssjukhuset varit en del av breddvaccinationsinsatsen och bidragit med kapacitet och geografisk tillgänglighet. Med hjälp av dem har regionen snabbt och flexibelt kunnat möta vaccinationsbehov som uppstått. Den fortsatta vaccinationsinsatsen ämnar skapa beredskap för att med kort varsel återigen kunna skala upp verksamheten och skapa vaccinationsmottagningar utifrån lokala behov som uppstår.

Nu förbereder regionen för en mer uthållig och långsiktig vaccinationsorganisation. Den fortsatta vaccinationsstrategin syftar i sin helhet till att optimera regionens resurser utifrån behovet av att vaccinera så många som möjligt i rätt tid. Inriktningen utgår från geografisk och demografisk vaccinationsgrad samt geografisk täckning av vaccinationsenheter. I planeringen beaktas hög tillgänglighet till vaccination och upprätthållande av kapacitet när trycket på vaccination avtar.

Ekonomiska konsekvenser

Eventuella ekonomiska konsekvenser av beslutet kommer att finansieras genom de statliga medel som framgår av överenskommelsen mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Beslutet möjliggör vaccination av så många som möjligt så snabbt som möjligt samt att optimera vaccinationsinsatsen för de områden och grupper i behov av extra insatser och således minska risken för smittspridning.

Konsekvenser för jämlik och jämställd vård

Beslutet möjliggör en geografisk styrning av vårdens tillgänglighet.

Miljökonsekvenser

Beslutet innebär ordinarie miljökrav på leverantörerna som ställs via avtalen.

Administrativa konsekvenser

Beslutet innebär en fortsatt förhöjd administration för hälso- och sjukvårdsförvaltningen och ordinarie vårdsystem samt uppbyggd vaccinationsorganisation.

Magnus Thyberg
Avdelningschef

Beslutet ska skickas till

Klicka här för att fylla i vilka beslutet ska skickas till

Godkänd av Magnus Thyberg, 2021-08-19